

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen YTOissa

10.9.2026

Tuija Artama
Opetushallitus
Ammatillinen koulutus

Turvallisemman tilan periaatteet

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
- **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
- **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestäänselvyyksiä ei ole olemassa. Annetaan ja vastaanotetaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
- **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen.**
- **Häirintäyhdyshenkilö:** Laura Jauhola, puh. 029 533 1578

Ammatilliset perustutkinnot 1.8.2026 alkaen

- Kaikissa ammatillisissa tutkinnon perusteissa uudet tutkinnon perusteet 1.8.2026 alkaen
- Pääasialliset muutokset tapahtuneet yhteisissä tutkinnon osissa (YTO)
 - Joissakin tutkinnon osissa muutoksia myös ammatillisissa tutkinnon osissa
 - YTOilla ei ole omaa diaarinumeroa, vaan ovat osa perustutkintoa
- Lisäksi muutos kaikkien ammatillisten perustutkintojen ”ammatillisissa valinnaisissa”

Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

...

Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen osan voimassa olevista toisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteista.

**MUUTOS
1.8.2026
alkaen:
voimassa
olevasta
perusteesta**

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja

1 - 25

Korkeakouluopinnot

...

5 - 15

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

...

5 - 15

Määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta

- Opetushallitus määrää osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista sekä arvosanojen muuntamisesta (531/2017, 47 §)
- Määräys: Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa OPH-3887-2026 (<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/maaraykset/10287833>)
- Määräyksen voimaantulo 1.8.2026

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa

Voimaantulo: 1.8.2026 ● Voimassa | Diaarinumero: OPH-3887-2026 | Asiasana: osaamisen tunnistaminen, osaamisen tunnustaminen

Määräyksen päätöspäivämäärä

26.6.2026

Määräyksen diaarinumero

OPH-3887-2026

[Avaa määräys](#)

Koulutus tai tutkinto

- Ammatillinen perustutkinto
- Ammattitutkinto
- Erikoisammattitutkinto

Muuttaa määräystä

[Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa \(OPH-1634-2021\) \(pdf\)](#)

[Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa \(OPH-698-2024\) \(OPH-698-2024\) \(pdf\)](#)

[Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa \(OPH-7465-2025\) \(pdf\)](#)

Kuvaus

Määräys aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksesta ja arvosanojen muuntamisesta OPH-1634-2021, johon sisältyy muutokset OPH-698-2024, OPH-7462-2025 ja OPH-3887-2026. Määräyksen liitteessä määritellään lukio-opintojen ja aiempien yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden sisällöllinen vastaavuus 1.8.2026 ja sen jälkeen voimaan tuleviin yhteisten tutkinnon osien pakollisiin osa-alueisiin.

Liitteet

[Liite määräykseen \(OPH-3887-2026\) \(pdf\)](#)

[Määräykseen \(OPH-7465-2025\) tehdyt muutokset \(pdf\)](#)

Jaa määräys

Määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta OPH-3887-2026

- Keskeisenä muutoksena määräyksessä ovat määräyksen liitteet
- Liitteiden rakenne muuttunut
 - Taulukon vasemmassa sarakkeessa on osa-alue, jota ollaan tunnustamassa aiemmin hankitun osaamisen perusteella
 - Seuraavissa sarakkeissa on määritelty aiempien suoritusten sisällöllistä

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen		
Ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2026 alkaen	Ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2018-31.7.2026	Ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018

Määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta OPH-3887-2026

- Neljä liitettä: sisällön vastaavuuden määrittelemiseksi aikaisemmista yhteisten tutkinnon osien suorituksista sekä lukio-opinnoista
 - 1.8.2026 voimaan tulleisiin perusteisiin
 - Siirtymäajalla oleviin perusteisiin
- Liitteet määrittelevät ainoastaan **sisällön vastaavuutta** (osaamistavoitteet).
- Osaamisen ajantasaisuus arvioidaan sitä koskevien määritteiden mukaisesti tarvittaessa.

Määräyksen OPH-3887-2026 liitteet

- Liite 1. **Lukiokoulutuksen pakollisten** opintojen **sisällöllinen vastaavuus 1.8.2026 ja sen jälkeen voimaan tuleviin** ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden **pakollisiin** osaamistavoitteisiin
- Liite 2. **Lukiokoulutuksen pakollisten** opintojen **sisällöllinen vastaavuus 1.8.2018 – 31.7.2026** voimassa olleisiin ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden **pakollisiin** osaamistavoitteisiin.
- Liite 3. **Pakollisten** osaamistavoitteiden **vastaavuus 1.8.2015 – 31.7.2026** voimassa olleista ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueista **1.8.2026 ja sen jälkeen voimaan tuleviin** ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin.
- Liite 4. **Pakollisten** osaamistavoitteiden **vastaavuus 1.8.2015 – 31.7.2018** voimassa olleista ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueista **1.8.2018-31.7.2026** voimassa olleisiin ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin.

Liite 1

Huomioitavaa verrattuna aikaisempaan määräykseen:

- Taide ja luova ilmaisu
 - Poistunut äidinkielen ja kirjallisuuden opintojen vaatimus
- Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen
 - 2015 ja 2019 opetussuunnitelman perusteiden mukaisista suorituksista vaatimus myös YH3:n suorittamisesta.
- Liikunta ja terveystieto sekä työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen
 - 2019 opetussuunnitelman perusteiden mukaisista suorituksista määritelty vaadittavat moduulit

Liite 3

- Taulukossa on kuvattu tarvittavilta osin osaaminen, joka puuttuu aiemman suorituksen perusteella, jotta osaamista voitaisiin tunnustaa (vain kokonaisia osa-alueita on mahdollista tunnustaa)
- Tällöin aiemmin hankittua osaamista on mahdollista tunnustaa ja puuttuva osaaminen osoitetaan ja tarvittaessa myös hankitaan
 - Osaamisen tunnistamiseen vaikuttaa myös, onko osaaminen ajantasaista
 - Kyseessä ei ole osaamisen tunnustaminen vaan arviointi
 - Opettaja päättää arvosanasta aiemmin arvioidun ja nyt osoitetun osaamisen perusteella
 - Arvosana ei ole keskiarvo, vaan arvosanaan vaikuttaa myös osaamisten "painottuminen" arvosanoissa

Valinnaisen osaamisen tunnustaminen YTOissa

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet:	
tutkinnon perusteissa määrätyt valinnaiset osaamistavoitteet	tunnustettavan suorituksen tulee vastata sisällöllisesti osaamistavoitteita ja opiskelijan osaamisen tulee olla ajantasaista.
koulutuksen järjestäjän päättämät valinnaiset osaamistavoitteet	tunnustettavan suorituksen tulee vastata sisällöllisesti osaamistavoitteita ja opiskelijan osaamisen tulee olla ajantasaista.
muu opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.	opiskelijan osaamisen ajantasaisuutta tai suorituksen vastaavuutta ei arvioida.

Valinnaisen osaamisen tunnustaminen YTOissa

- Tunnustettaessa osaamista yhteisten tutkinnon osien valinnaiseen osaamiseen, koulutuksen järjestäjä arvioi aiemman suorituksen sisällön vastaavuuden
- Mikäli opiskelija on suorittanut aiemmin toisella koulutuksen järjestäjällä heidän "paikallisen osa-alueen", osaaminen voidaan tunnustaa ilman vastaavuuden ja ajantasaisuuden arviointia. Tällöin osaaminen tunnustetaan suorituksen alkuperäisellä nimellä ja laajuudella. ("**tukee** tutkinnon perusteissa määriteltyä osaamista")
- Mikäli opiskelijalla on korkeakoulusuorituksia, koulutuksen järjestäjä arvioi sisällön vastaavuuden kun osaamista tunnustetaan tutkinnon perusteissa määriteltyihin osaamistavoitteisiin
 - Korkeakoulussa hankittua osaamista voidaan tunnustaa valinnaiseen osaamiseen myös, mikäli osaaminen **tukee** tutkinnon perusteissa määriteltyä osaamista -> ei vastaavuuden tai ajantasaisuuden arviointia

Valinnaisen osaamisen tunnustaminen YTOissa

- Sisällytettäessä aiemmin hankittua osaamista **joka tukee** kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita
 - Osaaminen tunnustetaan suorituksen alkuperäisellä nimellä.
 - Tunnustettaessa osaamista lukio-opinnoista, käytetään laajuuden määrittelyssä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen määräyksessä määriteltyjä kertoimia. Tunnustettaessa osaamista korkeakouluopinnoista, koulutuksen järjestäjä päättää tunnustamisen laajuuden, joka voi olla 1-9 osaamispistettä.
 - KOSKI-tietoihin tunnustaminen siirretään "paikallisena" osa-alueena, sillä KOSKI-järjestelmässä ei ole erillistä "paikkaa" tällaiselle osaamisen tunnustamiselle

ammatillinenkoulutus@oph.fi

The background features decorative, thick, wavy lines in blue and green that curve across the bottom and right sides of the image.